

4. עיקרי פעילות המשרד לשנת 2004

חומר מפורט בנוגע לנושאים להלן מופיע באתר המשרד.

1. תפקידים ומבנה

משרד התקשורת הוא הגוף המסדיר של ענף התקשורת בישראל, וככזה - יש לו השפעה מכרעת על התפתחותו וצמיחתו של המשק הישראלי; משרד התקשורת עבר דרך ארוכה מאז הוקם כמשרד הדואר ב-1952 ועד שהפך למשרד התקשורת ב-1971, כשהשינויים המבניים במשרד נעשו תוך התאמה להתפתחות המוצאת בטכנולוגיות ובשירותים בתחום תעשיית התקשורת.

משרד התקשורת אחראי לקביעת מדיניות הממשלה בענף וליישומה, כולל בנושאים של רישוי, פיקוח ואכיפה על הגופים הפועלים בענף, הקצאת משאבים כמו ספקטרום אלקטרומגנטי ומיספור, פיקוח וקביעת תעריפים בתחומים המצויים במונופול, פיקוח להבטחת היבטים צרכניים והיבטים של תחרות הוגנת¹, היערכות הענף לשעת חירום, מצב מיוחד בעורף, אסונות טבע ומשברי תקשורת.

מדיניות הממשלה בענף התקשורת כוללת את היעדים המרכזיים הבאים:

- א. קיומם של שירותי תקשורת מגוונים בכל עת;
- ב. הבטחת רמה גבוהה של שירותי תקשורת בישראל, בדומה לקיים במדינות המפותחות בעולם;
- ג. הבטחת רמת מחירים תחרותית לטווח הארוך;
- ד. הבטחת אספקתו של סל שירותי תקשורת בסיסי לכל תושב במדינה, ללא תלות במקום מגוריו;
- ה. יצירת סביבה עסקית שתעודד חדשנות טכנולוגית, יעילות כלכלית ובטחון למשקיע;
- ו. שמירת עניינים חיוניים של המדינה בענף התקשורת;
- ז. הבטחת צרכי הביטחון הלאומי.

כנגזר מכך מדיניות משרד התקשורת לקידום ענף התקשורת², כוללת את המרכיבים העיקריים הבאים:

¹ משרד התקשורת הוא גוף מטה המונה כ-150 עובדים; תקציב המשרד לשנת 2005 הוא פחות מ-50 מיליון ש"ח - המשרד עם התקציב הקטן מבין משרדי הממשלה.
² המונח העברי "תקשורת" (למונח הלועזי "communications") הוא מונח רב-משמעי, המשלב שני מונחים לועזיים - Telecommunications ("טלקומו") ו-"Broadcasting" (שידורים לציבור).

א. **תחרות** - פעילות יזומה להרחבת התחרות בענף התקשורת, כולל שינויי חקיקה, מתן רשיונות, יצירת תנאים להיווצרות תחרות והגנה על הצרכן בסביבה מרובת מפעילים;

ב. **הסדרה מחדש** - שינוי ההתמקדות של המערכת המסדירה, מהבטחת התנהגות מונופולים להבטחת תחרות הוגנת בשוק מרובה מפעילים, תוך מענה לצרכים הייחודיים של השוק הישראלי, וצמצום מעורבות הממשלה.

ג. **הפרטה** - העברת הבעלות על חברת בזק מן הממשלה לידיים פרטיות, כדי להבטיח ניהול כלכלי ויעיל.

המשרד פועל אם כן לעידוד תחרות והפרטה בתחום הטלקומוניקציה והמדיה (שידורים לציבור). פתיחת השוק לתחרות מביאה לצמיחה, הגדלת השקעות זרות ומקומיות, הגדלת הצמיחה והיקף התעסוקה, ירידת מחירים, והגדלת היצע, מגוון ורמת השירותים לציבור.

ענף התקשורת הוא ענף כלכלי מורכב, שבעידן המידע של שחר המאה ה-21 נודעת לו חשיבות רבה, מהיותו בעל השפעה מהותית על התפתחותו הכלכלית של המשק הישראלי ומיצובה האסטרטגי-תחרותי של מדינת ישראל בעולם; תשתית תקשורת מתקדמת ושירותי תקשורת מגוונים ואיכותיים הזמינים לכל במחירים סבירים הם תנאי הכרחי לרווחתם של אזרחי המדינה ולהבטחת הכושר התחרותי של המשק הישראלי.

מכל אלה נגזר **מבנהו הארגוני** של המשרד כמפורט להלן:

במשרד התקשורת כ-150 עובדים, המשרד פועל לצורך ביצוע תפקידיו באגפים בכירים, כל אגף בהנהלת סמנכ"ל בכיר (למעט אגפי הדואר, הכספים וקשרי חוץ שבראשות מנהל אגף), ובגופים נוספים.

2. המבנה הארגוני של משרד התקשורת- תחומי פעילות האגפים השונים

אגף הנדסה ורישוי

תפקידו העיקרי של האגף הוא מתן שירותי יעוץ הנדסיים למשרד בכל תחומי התקשורת. האגף מסייע בידי הנהלת המשרד בגיבוש ועיצוב המדיניות עבור מערכות ושירותי תקשורת במדינת ישראל ומסייע בהובלה ויישום של המדיניות בתחומי אחריותו השונים, הכנת רשיונות המוענקים למפעילי תקשורת, מתן אישורי סוג לציוד קצה נייד והקצאת תחומי מספור לבעלי הרשיונות.

אגף ספקטרום ורישוי תדרים

תפקידו המרכזי של האגף לנהל את ספקטרום התדרים של מדינת ישראל. במסגרת זו עוסק האגף בתכנון והקצאת תדרי רדיו למשתמשים אזרחיים וביטחוניים (הענקת רישיונות), בגביית אגרת רישוי ואגרת הקצאת תדרים, בפיקוח ואכיפה על בעלי רישיונות לשימוש בתדרים. נושא מרכזי נוסף הינו איתור וסגירת תחנות רדיו פירטיות, בשיתוף משטרת ישראל, תחנות המסכנות לעיתים את בטחון התעופה האזרחית.

אגף פיקוח ואכיפה מערך התקשורת

האגף מופקד על פיקוח ואכיפת הוראות החוק ותנאי הרישיון של בעלי הרישיונות בתחום הבזק, כלליים ומיוחדים, בכלל זה: הבטחת הגינות התחרות, הקפדה על טיב ואיכות השירות (ככל שנקבעו), הבטחת שירות לכל (שירות אוניברסלי), מניעת התנהגות בלתי הוגנת שיש בה כדי לפגוע בתחרות, מניעת פעילות בזק בלתי מורשית, הקפדה על מילוי התחייבויות בעלי הרישיון, הגנה על הציבור וטיפול בפניות הציבור.

אגף הדואר

במסגרת הערכות המשרד לפתיחת ענף הדואר לתחרות הוקם בשנת 2002 אגף הדואר שתפקידו להסדיר את הפעילות בענף הדואר בישראל. בין תפקידיו של האגף: פיקוח על רשות הדואר; הגדרת סל שירותים אוניברסליים בתחום, קביעת תקני טיב שירות ופיקוח על טיב השירות שניתן בפועל; רישום ומתן היתרים ורשיונות בתחום ופיקוח על פעילותם של בעלי ההיתרים והרשיונות ועמידתם בתנאים שניקבעו; הסדרת הפעילות בין בעלי הרשיונות השונים לשם הבטחת תחרות הוגנת; טיפול בפניות הציבור בתחום הדואר; איתור והסדרה של כשלי שוק בתחום והשתתפות בגיבוש מדיניות המשרד בתחום הדואר.

לשכת היועץ המשפטי

לשכת היועץ המשפטי מעורבת בפעילות כל אגפי המשרד. במסגרת זו עוסקת הלשכה בשינויי חקיקה, בניסוח רשיונות של מפעילי תקשורת, בוועדות מכרזים ובייצוג המשרד בערכאות משפטיות מול גורמים הפועלים בענף.

אגף כלכלה ותקציב

אחראי על כל הנושאים הכלכליים הקשורים לענף התקשורת, ובכלל זה מתן שירותים כלכליים למשרד, ניהול ובניית תקציב המשרד ויעוץ ליחידות המשרד בנושאי הקצאת משאבים לפעולות. קביעת מדיניות פיקוח על תעריפים לגופים המצויים תחת סמכות הפיקוח של המשרד (חברת "בזק", בעלי רשיונות בזק, חברות הכבלים ורשות הדואר), בדיקת ההיבטים הכלכליים בעת הכנת מכרזים לבחירת מפעילי תקשורת, סיוע בתכנון מדיניות ההסדרה שקובע המשרד.

אגף לקשרי חוץ

היחידה מפקדת על קשרי התקשורת עם מדינות, מנהלות, ארגונים בינלאומיים וחברות תקשורת. כן משמש האגף חוליה מקשרת בין משרד התקשורת ובין משרד החוץ, נציגויות ישראל בעולם ושגרירויות זרות בארץ.

אגף הכספים

אגף הכספים מרכז את ענייני הכספים והחשבות של משרד התקשורת כמקובל בחשבונות משרדי הממשלה. בנק הדואר פועל במסגרת מפעל עסקי ועל החשב לנהל את חשבונותיו במסגרת נפרדת. האגף מבצע מעקב אחר ספקים, חוזים והתחייבויות, תוך הפעלת בקרה ניהולית. בנוסף לתפקידיו אלו, מטפל האגף בגביית תמלוגים ממפעילי התקשורת החייבים בתשלום תמלוגים, וכן בגביית אגרות תדרים בשיתוף עם אגף הספקטרום.

אגף מנהל ומשאבי אנוש

האגף למנהל ומשאבי אנוש מרכז את הנושאים הבאים: נוהלי כוח אדם, קליטת עובדים, תקן ושיבוץ עובדים, קידום, שינויים בדרגות, פרישה לפנסיה, ענייני משמעת ונושאי הדרכה ביחידות המשרד. בנוסף לכך מטפל האגף, בעזרת רשות הדואר, בכ-3,500 גמלאי המשרד ובכל הקשור לתחזוקה השוטפת של בנייני ורכבי המשרד.

המועצה לשידורי כבלים ושידורי לוויין והמנהלת שלצידה

המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין ("המועצה") הינה מועצה ציבורית, אשר הוקמה מכוח חוק התקשורת, וממונה על השידורים הרב ערוציים למנויים בכבלים ובלוויין. בשנת 2004 התכנסה המועצה ל-31 ישיבות, וקיבלה כ-250 החלטות בנושאים שבסמכותה.

המועצה מונה, נכון להיום, **תשעה חברים** (המספר המקסימלי של חברים על פי חוק הינו **שלושה עשר**). על פי החוק 6 מחברי המועצה הינם נציגי משרדי הממשלה השונים, ו-7 חברים נוספים הינם נציגי ציבור, לרבות נציג האומנים, נציגי השלטון המקומי ונציגי הצרכנים.

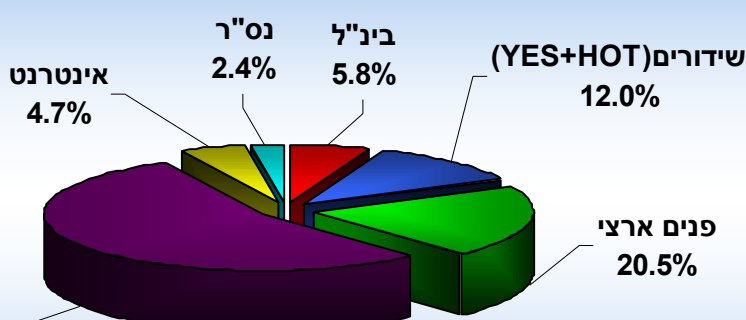
לצורך קבלת החלטותיה וביצוע תפקידה, נעזרת המועצה **במנהלת הסדרת השידורים לציבור ("המינהלת")**, אשר הוקמה, כגוף זמני, במסגרת החלטת ממשלה 2444 משנת 1997, כחלק מהמלצות ועדת פלד ב"דו"ח פלד". המינהלת פועלת כזרוע הביצועית של המועצה, וכזו היא מבצעת עבור המועצה עבודות יעוץ מקצועי, לרבות ניתוח ובדיקה, הכנת חוות דעת, טיוטות ומסמכים שונים, פעולות פיקוח וטיפול שוטף בעניינים שבסמכות המועצה לרבות, קביעת מדיניות, ניסוח חקיקת משנה, ייצוג עמדת המועצה בישיבות ועדות הכנסת, וטיפול שוטף בחברות הכבלים והלוויין.

3. סקירה שנתית 2004

ענף התקשורת בעולם (ובישראל) מאופיין בשינויים טכנולוגיים ומבניים מהותיים, השקעות רבות וצמיחה מהירה, כאשר הענף מאופיין במעבר ממבנה שוק מונופוליסטי למבנה שוק תחרותי, על כל המתחייב מכך. בתחילת שנות האלפיים חווה ענף התקשורת העולמי האטה חריפה וזאת לאחר מספר שנים של צמיחה מואצת. בשנים האחרונות למרות המשבר הכלכלי במדינת ישראל המשיך ענף התקשורת לצמוח גם בשיעורים מרשימים: כ-5% בשנת 2003 וכ-7% בשנת 2004. המנועים העיקריים לצמיחת הענף הם תחום הסלולר, תחום האינטרנט ותחום השידורים הרב ערוציים. על רקע שיעור הצמיחה של המשק כולו בשנים אלו (צמיחה בשיעור של כ-1% בשנת 2003 וצמיחה של כ-4% בשנת 2004) מהווה צמיחת הענף כאמור עדות לחוסנו והשפעתו החיובית על צמיחת המשק בכללותו.

להלן חלוקת הכנסות ענף התקשורת בשנת 2004 אשר נאמדו בכ-25 מיליארד ₪, בין תחומי הפעילות השונים (ללא טלוויזיה מסחרית ותחום הדואר):

הכנסות שוק התקשורת לשנת 2004

4. תמצית היקף וטיב שירותי התקשורת הניתנים בישראל נכון לסוף שנת 2004 הינם כמפורט להלן:

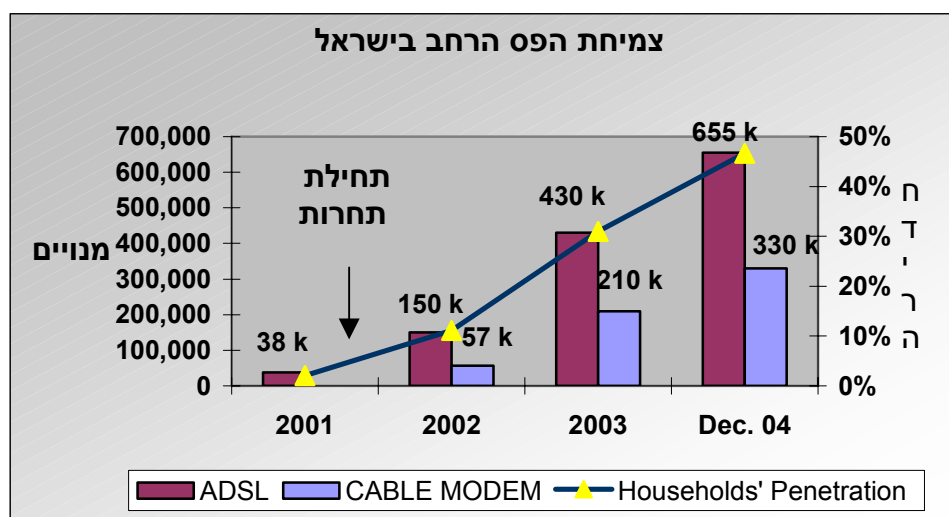
- א. תחום התקשורת הפנים ארצית הנייחת - 2.9 מיליון קווי טלפון ישירים, חדירה ללמעלה מ-91% ממשקי הבית; תשתית התקשורת בישראל היא תשתית ספרתית מודרנית, המבוססת כמעט כולה על מיתוג ספרתי, ותמסורת בסיבים אופטיים.**
- ב. תחום הרט"ן (רדיו טלפון נייד) - למעלה מ-6.5 מיליון מנויי סלולר על גבי 4 רשתות, חדירה של למעלה מ-95% לאוכלוסיה, שיעור מהגבוהים בעולם.**
- ג. שידורים רב ערוציים למנויים - כ-1.4 מיליון מנויי טלוויזיה רב ערוצית בכבלים ובלווין, כיסוי פוטנציאלי של כ-97% מהאוכלוסיה, חדירה ל-75% ממשקי הבית, שיעורים מהגבוהים בעולם.**
- ד. גישה רחבת פס לאינטרנט - כמיליון מנויי אינטרנט רחב פס, חדירה של כ-46% למשקי הבית, מהשיעורים הגבוהים בעולם (נכון למאי 2005 חדירה של 52%).**
- ה. כל אלה מעמידים את ישראל באשכול הייחודי של מספר מדינות מצומצם שיש בהם הן חדירה גבוהה של קווי טלפון ואינטרנט רחב פס, הן חדירה גבוהה של שירותי טלוויזיה בכבלים ולווין והן חדירה גבוהה של רדיו טלפון נייד.**

5. ההתפתחויות הבולטות בשנת 2004 במדיניות ההסדרה וכתוצאה מיישומה היו:

תחום התקשורת הנייחת

- א. המשך חדירתו המהירה של שירות הגישה רחבת הפס לאינטרנט - כתוצאה מפתיחת התחרות בתחום זה שיעור חדירת השירות בישראל הפך לאחד מהגבוהים בעולם, 46% נכון לדצמבר 2004 תוך עמידה רגולטורית על פריסת השירות בכל רחבי הארץ לרבות באזורי הפריפריה, באופן כמעט חסר תקדים בהשוואה עולמית. בכך משתלבת ישראל בכלכלת האינטרנט העולמית, השתלבות המהווה מפתח לקידום המשק הישראלי.**
- ב. הבאת בשורת תשתיות הפס הרחב לכל חלקי המדינה - במהלך שנת 2004 הושלמה פריסת שירות ה-ADSL של חברת בזק בכל חלקי המדינה (למעט חריגים שיאושרו) לרבות הגליל והנגב. פריסה של שירותי הגישה רחבת הפס לאינטרנט בכל רחבי המדינה במחירים אחידים, להם מחויבת חברת בזק, צפויה לסייע בפיתוח תעסוקה בגליל ובנגב ובמקביל צפויה לסייע בקליטת עלייה ובפיתוח אוכלוסיית המיעוטים. המצאות התשתיות בכל רחבי המדינה הינו תנאי**

הכרחי להקמת מרכזי לימוד מחשבים ואינטרנט, ע"י פרויקט להבה ופרוייקטים אחרים לצמצום הפער הדיגיטלי.

ג. **רשיון כללי ייחודי** - חוק התקשורת תוקן באופן שמסמיך את שר התקשורת להעניק, החל מחודש ספטמבר 2004, "רשיון כללי ייחודי" המאפשר לשחקנים חדשים אספקת שירותי תקשורת ניחת ללא חובת אספקתם באזורי ביקוש מוגדרים ונרחבים, כפי שנדרש עד כה. כנגזר משינוי החקיקה כאמור, הותקנו תקנות המסדירות הליכים ותנאים להענקת רשיון כללי ייחודי והושלם נוסח הרשיון. כמו כן הותקנו תקנות המסדירות את קישור הגומלין בין כל בעלי הרשיונות בתחום הפנים ארצי הניח, לרבות בין בעל רשיון כללי ייחודי לבין חברת "בזק".

ד. **מדיניות התחרות** – המשרד השלים ופירסם את המדיניות שתכליתה לאפשר כניסת מתחרים חדשים אל מול חברת בזק בתחום הטלפוניה הניחת. שניים מהנושאים המרכזיים שבעיקרי המדיניות נוגעים **להנחות לגודל** שתורשה חברת בזק להעניק ולסוגיית **סלי השירותים** שתורשה החברה לספק. בסוגיית ההנחות לגודל נקבע כי היקף ההנחות שתורשה "בזק" להעניק לאחר פתיחת התחרות יוגבל, באופן שלאחר שמתחרה יחל במתן שירות טלפוניה מסחרי יאפשר המשרד ל"בזק" להעניק הנחות לגודל בשיעור שלא יעלה על 10% מהתשלום שנקבע לשירות על פי התעריף המפוקח. לאחר שנתח השוק של חברת בזק

יפחת מ-85%, ישקול המשרד לאפשר לחברת בזק להציע למנוייה, הנחות בשיעור העולה על 10%.

ה. **סלי שירותים** – כלי מרכזי בתחרות הינו אספקת סל שירותים הכולל מספר שירותים בחבילה שיווקית אחת ובמחיר כולל. כך לדוגמה צפוי שיוצעו על ידי חברות הכבלים סלי שירותים הכוללים שידורים רב ערוציים למנויים, אינטרנט מהיר וטלפוניה. הצעת סל שירותים דומה על ידי "בזק" מיד עם פתיחת התחרות עלולה לשמש כלי בידי "בזק" לפגיעה בתחרות, זאת מאחר ומרכיב תעריף הטלפוניה בסל הכולל יכול שיהיה נמוך מאד מבלי שניתן לפקח על כך. לפיכך נקבע כי בשלבי התחרות הראשונים לא יאושר ל"בזק" להציע סלי שירותים במשותף עם חברות בנות שלה. בכוונת המשרד לערוך בעת הקרובה תיקון ברשימה של חברת בזק, לפיו ייקבע כי לאחר שהמשרד ימצא כי נתח השוק של חברת בזק בתחום הטלפוניה הפנים-ארצית הנייחת במגזר לקוחות מסויים (עסקי או פרטי) פחת מ-85%, יתאפשר לחברה להגיש לשרה בקשה לאישור שיווק סלי שירותים למגזר לקוחות זה, בהתאם לשיקולים ולתנאים ובהם:

- (1) קיים מקבץ שירותים במתכונת דומה המשווק על ידי מתחרה כחבילה;
- (2) חברת בזק וחברה בת יאפשרו ללקוחות לרכוש כל שירות הכלול בסל השירותים גם בנפרד, בתנאים זהים לתנאים בהם הוא ניתן בסל;
- (3) סל שירותים יוצע ללקוחות על בסיס שוויוני ובלתי מפלה.

עמדה החברה בכל התנאים שנקבעו לאישור סל שירותים, תאשר השרה את הסל בתנאים שתקבע, אלא אם נוכחה השרה כי אישור הסל המבוקש עלול לפגוע בתחרות בתחום הבזק או בטובת הציבור. יצוין כי ככל שנתח השוק האמור של חברת בזק יפחת מעבר ל-85% ורמת התחרות בתחום תלך ותגדל, ישקול המשרד לערוך שינויים בתנאים האמורים לאישור סל שירותים, או בחלקם.

בנוסף, בכוונת המשרד לקבוע שתי "תחנות בדיקה", הראשונה, בנובמבר 2006 (קרי, שנתיים לאחר פתיחת תחום הטלפוניה הפנים-ארצית לתחרות), והשניה, בנובמבר 2007; בתחנות בדיקה אלה תיבחן האפשרות להתיר לחברת בזק לשווק סלי שירותים, אף אם החברה לא איבדה נתח שוק של 15% כאמור. היתר כאמור, אם ינתן, ינתן בשים לב להתפתחות התחרות (לפי פרמטרים שונים, ובהם מספר המתחרים ונתח השוק של כל אחד מהם, מגוון השירותים, רמת המחירים בשוק וקצב הגידול בפעילות המתחרים).

1. **תחילת התחרות בתחום הטלפוניה הנייחת אל מול חברת חברת "בזק" על ידי חברות הכבלים** - בנובמבר 2003 הוענק לחברות הכבלים ("הוט טלקום") רשיון לאספקת שירותי טלפוניה נייחת, שצפויים להתחרות בחברת "בזק" בכל רחבי הארץ (חובת שירות אוניברסלי בתוך 3 שנים). נדבר מרכזי במדיניות משרד התקשורת בשנים האחרונות, היה יצירת תנאים לכניסת מתחרים לחברת בזק בתחום התקשורת הנייחת בכלל ובתחום הטלפוניה בפרט. בחודש נובמבר 2004 החלה "הוט טלקום" באספקת שירות טלפוניה מסחרי, תוך שבימים אלה הושלמה פריסת השירות בכל רחבי הארץ (למעט חריגים), עד כה הצטרפו לשירות למעלה מ-30 אלף מנויים. באופן זה בשורת התחרות מגיעה לכל רחבי המדינה ולכל משקי הבית, ולא תישאר נחלתו של הסקטור העסקי בערים הגדולות בלבד.

2. **רשיונות לאספקת שירותי טלפוניה נייחת במתכונת של ניסוי שיווקי על בסיס טכנולוגיית VoIP³** - החל מספטמבר 2004 העניק משרד התקשורת רשיונות לניסוי שיווקי בטכנולוגיית VOIP בתחום התקשורת הנייחת. מטרת הניסוי היתה לבדוק את הפתיחות וההיענות של השוק לתחרות בתחום התקשורת הנייחת, תוך הגבלה מוגדרת של הרשיון במספר מנויים ובזמן. הרשיונות הוגבלו לתקופה של שנה ובמספר אלפים בודדים של מנויים/שלוחות (8,500), ללא חיוב בפריסה גיאוגרפית. המפעיל רשאי לבחור את צורת החיוב, קרי, האם לגבות דמי שימוש מוזלים ופעילות מונה או לחילופין 'מחיר קבוע' ללא תלות בזמן השיחה. הניסוי השיווקי הנו צעד נוסף במסגרת בחינתה של פתיחה מדורגת של התחרות בתחום התקשורת הנייחת. רשיונות כאמור הוענקו עד לחברות קווי זהב, אינטרנט זהב, נטויז'ן, בזק בינלאומי וברק.

3. **הפחתת תעריפי חברת בזק** - במסגרת פיקוח המשרד על תעריפי חברת בזק, פיקוח המתקיים בשל היות החברה מונופול בתחום התקשורת הקווית, וכחלק מיישום המלצות הוועדה הציבורית לבחינת תעריפי בזק (ועדת גרונאו) הופחתו בחודש יוני 2004 תעריפי החברה בשיעור ממוצע של 4.3% ובכך נחסכו לציבור הצרכנים כ-200 מל"ש בשנה.

4. **פינוי תחום התדרים המשמש ליישומי DECT בתחום ה-1880-1900 מה"ץ** - מהלך זה אשר בוצע בתחילת שנת 2004 איפשר להרחיב את מגוון ציוד הקצה הנייח לשימוש הציבור. מפעילי התקשורת הנייחת (בשלב א' חברת בזק) הורשו להכניס לשימוש המנויים מכשירי טלפון חכמים המאפשרים אספקת מגוון שירותים חדשים לרבות שירותי SMS, נידות ושירותי ערך מוסף נוספים,

³ Voice over Internet Protocol

לרווחת הציבור. הכנסת מערכות ה-DECT צפוייה הביאה להתפתחות משמעותית במבחר ציוד הקצה ובשיפור איכות שירותי התקשורת הנייחת.

תחום הסלולר

י. **השקת שירותי הדור השלישי ע"י מפעילי הסלולר** - החברות סלקום, פרטנר ופלאפון החלו באוקטובר/נובמבר 2004 לספק שירותי שיחת ועידה, גישה אלחוטית רחבת פס לאינטרנט, משחקי כדורגל, חדשות ועוד. בכך החל עידן חדש במגוון השירותים המסופק לציבור.

יא. **תעריפי השלמת שיחה (קישוריות) ברשתות הסלולר** - סוגיה מרכזית נוספת שנסתיימה במהלך שנת 2004 הינה טיפול בכשל השוק שבמסגרתו נגבו מהציבור תעריפים גבוהים משמעותית מהעלות להשלמת שיחה שתחילתה ברשת סלולר אחת וסיומה ברשת סלולר שניה או שיחה שמקורה ברשת חברת בזק וסיומה ברשת סלולר – תעריף השיחה הנכנסת לרשת סלולר. במסגרת זו נקבע בתקנות תהליך הפחתה הדרגתי בתעריפי השיחות האמורות במטרה להביאן קרוב לעלויות השיחה; תהליך ההפחתה החל במרץ 2005 עת הופחת תעריף השלמת השיחה מ-45 אג' לדקת שיחה ל-32 אג', ובהמשך יופחת התעריף בהדרגה מדי שנה עד ל-22 אג' במרץ 2008. במקביל הופחת החל ממרץ 2005 תעריף השלמת הודעת SMS ברשת רט"ן אחרת מ-28 אג' להודעה ל-5 אג' ובהמשך ל-2.5 אג' (מרץ 2006).

יב. **יישום תכנית מספור חדשה (NNP - National Numbering Plan), הוספת סיפרי למספרי הסלולר** - המשרד סיים הכנת תכנית מספור חדשה לרשת הטלפוניה הישראלית, שתבטיח מלאי מספיק של מספרי טלפון לכל מפעילי התקשורת והשירותים השונים בעשרים השנים הקרובות⁴. במסגרת שלב מרכזי ביישום התוכנית אשר הושלם במהלך שנת 2004 הוחלפו מספרי הסלולר של כל המנויים במדינה באופן שלכל מספר התווספה סיפרי נוספת שביעית ואיחוד כל הקידומות של כל חברת סלולר לקידומת יחידה בת שלוש ספרות, לדוגמה 054 בפרטנר, במקום ארבעת הקידומות בנות שלוש הספרות שהוקצו עד לאחרונה. באופן זה משאבי המספור העומדים לרשות כל מפעיל סלולר גדלו ל-8 מליון מספרים, בעוד שעד כה הוקצו לכל מפעיל 800 אלף מספרים בכל קידומת וכמות מירבית של 3.2 מליון מספרים בארבע הקידומות המוקצות למפעילים הגדולים. יישום שלב זה הביא לחסכון במשאבי מספור, שניתן יהיה

⁴ בדצמבר 2000 הסתיים שלב חשוב של יישום תכנית זו - "חילוץ" אזורי החיוג 06 ו-07, המיועדים לשירותים ומתחרים חדשים לרבות בתחום הטלפוניה הנייחת, ולמענה לצרכים של שירותי הסלולר.

להקצות בעתיד למפעילים נוספים ומאפשר יתר שקיפות לצרכנים, בIODעם את רשת היעד לשיחותיהם.

תקשורת בינלאומית

יג. הרחבת התחרות בתחום התקשורת הבינלאומית - על פי מדיניות המשרד והחלטת הממשלה הוענקו במהלך שנת 2004 רשיונות נוספים לשירותי טלפוניה בינלאומיים, לחברות אינטרנט זהב, נטויז'ן ואקספון אשר החלו במחצית השנייה של שנת 2004 במתן שירותי שיחות בינלאומיות ונכנסו לתחרות אל מול המפעילים הותיקים בזק בינלאומי, ברק וקווי זהב. כיום כשנה לאחר הרחבת התחרות ניכרת הפחתה של עשרות אחוזים בתעריפי השיחות הבינלאומיות, במיוחד למשקי הבית.

תחום הדואר

יד. משרד התקשורת נמצא בעיצומם של מהלכים מרכזיים, שיעצבו מחדש את ענף שירותי הדואר בישראל וייצרו תנאים להתפתחות. במסגרת זו החליטה הממשלה על

פתיחה הדרגתית של ענף הדואר לתחרות. על פי ההחלטה יפתח התחום השמור (הנמצא במונופול רשות הדואר - דברי דואר אשר משקלם אינו עולה על 500 גרם) לתחרות הדרגתית במהלך השנים הקרובות תוך הבטחת המשך קיומו של השירות האוניברסלי.

לפי התיקון לחוק רשות הדואר שנתקבל בחודש יולי 2004, יפתח התחום השמור לתחרות בשלושה שלבים, החל מחודש ינואר 2006 כמפורט להלן:

(1) **ביום 31 בינואר 2006** - יפתחו לתחרות 20%-30% מהתחום האמור, ע"י מתן אפשרות לכל גורם שיהיה מעוניין בכך לפעול לפי היתר מתאים או לקבל רישיון מיוחד למתן שירותי דואר כמותי, לסוגים מסוימים של מקבלי שירות, שייקבעו בשים לב, בין השאר, להיקף או למהות פעילותם ולחלקם היחסי בהכנסות הנובעות ממתן שירותי הדואר בתחום השמור.

(2) **ביום 1 ביולי 2007** - יפתח שוק הדואר הכמותי לתחרות מלאה, באמצעות מתן אפשרות לפעול לפי היתר מתאים או לקבל רישיון מיוחד למתן שירותים כאמור.

(3) **ביום 1 ביולי 2009** - אם לא עלה במועד זה היקף התחרות בתחום השמור על 65%, יהיה פתוח לתחרות החל במועד האמור 65% עד 70% משירותי הדואר בתחום השמור וזאת על ידי הפחתת הכמות המזערית של דברי דואר הנדרשת למשלוח דואר כמותי.

נושאים מרכזיים על סדר יומה של המועצה לשידורי כבלים ולווין בשנת 2004

קביעת מדיניות - המועצה מוסמכת, על פי חוק התקשורת, לקבוע מדיניות בנוגע לסוגי השידורים, נושאיהם, תכנם, רמתם, היקפם ומועדיהם; וכן לקבוע מדיניות בשורה של נושאים המצויים בסמכותה כאמור בחוק התקשורת, כגון שידורים קהילתיים, הגנה על ילדים, בלעדיות בתוכן השידורים, אתיקה בשידורים, הגנת הצרכן, משדרים למבוגרים, אישור ערוצים (לרבות אפליקציות אינטראקטיביות), שידורי מכירה ועוד.

יעוץ לשרת התקשורת - המועצה מיעצת לשרת התקשורת בנושאים שונים בתחום השידורים, לרבות בתחום שידורי הטלוויזיה הרב ערוצית ופעילותה במסגרת מפת התקשורת הכוללת.

מכרזים לערוצים הייעודיים - המועצה משמשת כועדת המכרזים המפרסמת את המכרזים לערוצים הייעודיים, ובחרת את הזוכים בהם. חמשת הערוצים הייעודיים, הממנים את שידוריהם מפרסומות, נועדו לתת מענה לכשלים שונים בשידורי הטלוויזיה בישראל. מכוח מכרזים אשר פירסמה המועצה בעבר, משודרים כיום הן בשידורי חברות הכבלים והן בשידורי חברת הלווין **ערוץ ייעודי למוסיקה ישראלית וים תיכונית** (ערוץ מוסיקה 24) ו**הערוץ הייעודי בשפה הרוסית** (ערוץ 9). רשיונו של **ערוץ החדשות הייעודי** נשלל על ידי המועצה במהלך שנת 2004. במהלך חודש יוני 2004 בחרה המועצה, בשבתה כועדת מכרזים, את הזוכה במכרז **לערוץ ייעודי בשפה הערבית**. בחודש דצמבר 2004 פירסמה המועצה את המכרז **לערוץ ייעודי למורשת ישראל**.

ערוץ שידורי הכנסת - ערוץ טלוויזיה זה יוחד לשידור דינוני מליאת הכנסת וועדותיה ותכניות קשורות נוספות. סמכות הפיקוח על ערוץ הכנסת נמסרה למועצה בשנת 2004; בין שאר תפקידיה, הוסמכה המועצה לפרסם מכרז לבחירת הגוף המשדר הקבוע, להעניק לו רשיון, לקבוע כללים לפעילות הערוץ בהתאם להוראות החוק ולפקח באופן שוטף על שידורי הערוץ. המועצה עתידה לפרסם את המכרז להפעלת ערוץ הכנסת בסוף שנת 2005.

הענקת רשיונות מיוחדים - המועצה הוסמכה בחוק התקשורת להעניק רשיון מיוחד לשידורי כבלים. כל רשיון מיוחד ניתן ע"י המועצה לערוץ נפרד. חברות הכבלים מחויבות להעביר את הערוץ למנוייהן והערוץ מחויב לשלם דמי העברה לחברות הכבלים.

קידום הפקות מקור - המועצה רואה בקידום הפקות המקור כאחד מן החשובים שבתפקידיה, ומשקיעה בפיתוחו וקידומו של תחום זה משאבים ניכרים. המועצה מוסמכת לקבוע כללים הנוגעים להשקעה בהפקות מקור ומפקחת על עמידתן של חברות הכבלים והלווין בחובות אלה. היקף ההשקעה בהפקות המקור של חברות הכבלים וחברת הלווין עומד על סכום של למעלה מ- **200 מיליון ש"ח** בשנה, מחצית מסכום זה מושקע בדרמות וסרטי תעודה.

פיקוח - המועצה מוסמכת לפקח על ביצוע השידורים ועל מתן השירותים לציבור. סמכות זו כוללת פיקוח על עמידת חברות הכבלים וחברת הלויין בהוראות חוק התקשורת, בכללי ותקנותיו, בהוראות רשיונות חברות הכבלים ורשיון חברת הלויין, ובהחלטות המועצה; עמידתן של החברות בחובות הפקות מקומיות; פיקוח על האיסור לשדר פרסומות; הגנה על ילדים; פיקוח על ביצוע חוק הקלות לחרש, פיקוח על ערוצים ייעודיים, ועוד.

שירות תוכן על פי דרישה (VOD) - בשלהי שנת 2004 השיקו חברות הכבלים שירות חדשני המאפשר למנויים לרכוש תוכן על פי דרישה. שירות זה הינו למעשה ספריית תכנים שבה כל מנוי יוכל לרכוש סדרות, סרטים ועוד במועד הנוח לו. שירותים חדשניים אלה והטכנולוגיה הכרוכה בהפעלתם מעוררים שאלות רגולטוריות ומשפטיות הטעונות הכרעת המועצה, ובכלל זה סוגית הגבלת הבעלות בהפקת השירות.

טיפול בשידור פרסומות בערוצים מקומיים וזרים - לאור האיסור הקבוע בחוק התקשורת על שידור פרסומות בכבלים ובלויין, שוקדת המועצה על אכיפת האיסור לרבות ביחס לערוצים זרים.

שיתופי פעולה מסחריים המשולבים בשידורים - בשנים האחרונות התאפיין שוק השידורים בהתעצמות ניכרת של שיתופי הפעולה המסחריים מחד, ובחוסר בהירות רגולטורית בתחום זה מאידך. בשנת 2004, היתה המועצה הראשונה להרים את הכפפה לנסות ולהסדיר תחום מורכב זה; בשנה זו פרסמה המועצה שימוע ציבורי בנושא, ולאחר לימוד העמדות שהוגשו בו, החלה בגיבוש סט מקיף של כללים להסדרת שיתופי הפעולה המסחריים בשידורי הערוצים הייעודיים הממומנים מפרסומות.

פיקוח על קיום כללי הפרסומות - בערוצים הייעודיים מותר שידורם של תשדירי פרסומות. מכוח סמכותה בחוק, קבעה המועצה כללים להסדרת שידור הפרסומות, והיא מפקחת באופן שוטף על יישומם.

עוצמת הקול במקבצי הפרסומות והקדימונים - בשלהי שנת 2004 פרסמה המועצה בשיתוף עם משרד התקשורת שימוע ציבורי, בו ביקשו השתיים לבחון את הצורך בהסדרת עוצמת הקול של הפרסומות והקדימונים, הצורך בפיקוח על עוצמת הקול, וקיומם של פתרונות אפשריים בנושא.

שידורים ספרתיים פתוחים בישראל (DTT) - בשלהי שנת 2004 הוקם צוות בין משרדי שאמור לבחון את שיטת הפצת השידורים לציבור בישראל, זאת נוכח היותה לכאורה בלתי יעילה. סוגית ההפצה הינה סוגיה מורכבת במיוחד והיא בעלת השלכות כבדות על שוק השידורים הרב ערוצי למנויים בישראל. יו"ר המועצה הינו חבר בצוות האמור.

מדיניות שידורי מכירה - המועצה תיקנה בשלהי שנת 2004 את מדיניותה ביחס לשידורי מכירה בטלוויזיה, במטרה לספק הגנות לצרכנים. כך, קבעה המועצה כי כרטיס האשראי של

הצרכן יחויב רק לאחר מסירת המוצר, או לחלופין רק לאחר שנמסר המוצר לחברת ההובלה לשם מסירתו לצרכן. המועצה מעודדת את פיתוחו של תחום שידורי המכירה, במטרה לאפשר למנויים ליהנות אף משירות יעיל ומתקדם זה. המועצה העניקה רשיונות לשידורם של שני ערוצי קניות אינטראקטיביים, ערוץ T.V. Mall וערוץ נטאקשן. שני האחרונים צפויים לעלות לשידור בראשית שנת 2005. זאת כמובן בנוסף לערוץ הקניות - ערוץ 21 - המשדר מאז שנת 1996. במהלך שנת 2004 האריך שר התקשורת, בהמלצת המועצה, את רישונו של הערוץ ב-3 שנים נוספות.

טלוויזיה דיגיטלית אינטראקטיבית - המועצה מעודדת את פיתוחם והשקתם של מוצרי שידור ושירות חדשים לטובת הצופים המקבלים טלוויזיה עשירה ומגוונת יותר ולטובת הגופים המשדרים המוצאים מקורות הכנסה נוספים בפעילותם. הטיפול מחייב מתן מענה רגולטורי בזמן אמיתי למוצרים, שירותים ותכנים חדשים.

פיקוח על שידורי הספורט - במסגרת זו מתבצע פיקוח על יישום מדיניות המועצה בדבר אירועים בעלי חשיבות ציבורית רבה, עמידתם של הגופים המשדרים בהוראות אישור ערוצי הספורט בתשלום, ואישור שידורן של ליגות במתכונת תשלום לפי צפייה תוך מתן ההגנה לציבור המנויים.

הבטחת ריבוי גורמים משדרים ומניעת בעלויות צולבות - המועצה מפקדת על אישורם של בעלי רשיונות ושל גורמים נוספים בתחום השידורים הרב ערוציים, תוך הקפדה על מגבלות שונות המוטלות על בעלים אלה, לרבות מגבלות בנושא בעלויות ריכוזיות, בעלויות צולבות ובעלויות זרות, וכל זאת במטרה להבטיח ריבוי גורמים משדרים.

טלוויזיה קהילתית - המועצה אחראית למערך הטיפול בשידורים הקהילתיים, הכוללים קבוצות ויחידים הפועלים ללמידה ולהפקה של משדרי טלוויזיה. המועצה תומכת בפעילות זו בדרכים שונות, החל מהדרכה ופיקוח וכלה בחלוקת כספי תמיכות לגופים המשדרים בהיקף של כ- 1.5 מיליון ₪ בשנת 2004. במהלך שנת 2004 פירסמה המועצה שימוע ציבורי נרחב בסוגית השידור הקהילתי, מטרותיו, מתכונתו, אופן הסדרתו והפיקוח עליו.

חדשות מקומיות - המועצה קבעה מתכונת חדשה לשידור חדשות מקומיות, במסגרתה משודרות כ- 2000 מהדורות של חדשות מקומיות בשנה, בשבעה אזורים גאוגרפיים וכן מהדורה ארצית של חדשות מקומיות בשפה הערבית.

פניות הציבור - תפקידה של המועצה לטפל בתלונות הציבור, לערוך בדיקות וליתן מענה לפניות ציבור ולבעיות עקרוניות העולות על ידי אזרחים או נציגי ציבור. טיפול בפניות הציבור מאפשר למועצה לזהות בעיות ברמת הכלל, ולהביא לפתרון לטובת כלל ציבור המנויים.

טיפול שוטף בחברות הכבלים וחברת הלווין - המועצה מסדירה את פעילותן של חברות הכבלים והלווין ושל הגופים והגורמים הפעילים סביבן והקשורים אליהן, לרבות מפיקי ערוצים

ותכנים, ארגוני היוצרים, במגוון נושאים הקבועים בדין. במסגרת זו נמנים נושאי שינוי אחזקות ושינויי בעלויות בחברות, בקשות לאישור ערוצים חדשים או חבילות ערוצים, מעקב אחר מבצעים, בקשות לעריכת שינויים בהסכמי המנוי ובמחירון החברות, תיקון רישיונות ונושאים שוטפים אחרים.

סקרים ומחקרים בינ"ל - לצורך גיבוש מדיניותה עורכת המועצה סקרים באמצעות לפ"מ. במהלך שנת 2004 בחרה המועצה לערוך סקר שמטרתו לעורר מודעות בקרב הורים ביחס לצפיית ילדיהם בטלוויזיה. בנוסף מקפידה המועצה ללוות מדיניותה והחלטותיה במחקרים שוטפים ביחס לרגולציה בעולם. כך, לדוגמה, ערכה המינהלת מחקר מקיף ביותר ביחס להסדרת תחום שיתופי הפעולה המסחריים במדינות שונות בעולם.